

METEN VAN RESULTAATAFSPRAKEN VVE

een technische handreiking

OBERON & CED-GROEP, JUNI 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Opstellen van meetbare resultaatafspraken	5
3	Het verzamelen en bewerken van gegevens	8
	Wie verzamelt de gegevens?	8
	Welke gegevens worden verzameld?	8
	Hoe worden de ruwe bestanden verkregen.....	9
4	Omzetten van gegevens naar Resultaatafspraken	11
	Conversie KIJK! (peuters en kleuters)	11
	Conversie Taal voor Peuters (CITO)	11
	Conversie CITO Taal voor Kleuters (kleuters).....	12
	Conversie PRAVOO (kleuters)	13
	Andere observatiesystemen	14
	Voorbeeld gemeente	14
5	Bijlage: Format Gemeentelijk rapport Resultaatafspraken	17

1 Inleiding

Deze brochure biedt handvatten voor gemeenten voor het monitoren van resultaatafspraken VVE. Deze brochure is opgesteld door Oberon en CED-groep in opdracht van het Ministerie van OCW in het kader van het ondersteuningstraject GOAB, zie verder www.goab.eu.

Waarom een brochure over monitoren van resultaatafspraken VVE

Het maken van resultaatafspraken VVE is sinds augustus 2010 wettelijk verplicht.

Afspraken voor- en vroegschoolse educatie

1. Burgemeester en wethouders voeren ten minste jaarlijks overleg en dragen zorg voor het maken van afspraken over: (...) b. resultaten van vroegschoolse educatie¹.

Artikel 167 WPO

In de periode tot en met 2014 is door gemeenten de focus vooral gelegd op het maken van resultaatafspraken VVE en inmiddels heeft circa 80-90% van de gemeenten resultaatafspraken gemaakt. Echter na het maken van de resultaatafspraken volgt het toepassen ervan in de praktijk: het monitoren van de afspraken. We krijgen vanuit het ondersteuningstraject diverse signalen, ook van de Onderwijsinspectie, dat het monitoren van de resultaatafspraken als problematisch ervaren wordt. Dat was voor het ondersteuningstraject GOAB aanleiding om hierover drie bijeenkomsten te organiseren in het eerste half jaar van 2018. In hetzelfde jaar na de bijeenkomsten heeft de minister in de kamerbrief van 6 juli 2018 gemeld dat er geen toetsen voor kleuters meer zijn toegestaan in het leerlingvolgsysteem vanaf 1 januari 2021. In plaats daarvan zullen alleen observatie-instrumenten zijn toegestaan als volginstrument. De kleutertoetsen waren al sinds 2014 niet verplicht. Over het toetsen van peuters is (nog) geen uitspraak gedaan.

Tijdens de bijeenkomsten van 2018 is met vele gemeenten gesproken over dit onderwerp en bleken er tal van vragen te zijn. Tijdens de bijeenkomsten zijn er ook oplossingen aangedragen voor de vragen. In deze brochure presenteren wij enkele oplossingen op papier. We pretenderen hierbij niet compleet te zijn, resultaatafspraken monitoren is maatwerk en dus kunnen we niet alle bestaande vragen beantwoorden.

Focus op middelgrote en kleine gemeenten

In deze brochure maken wij soms een onderscheid tussen kleine/middelgrote gemeenten en grote gemeenten. Onze focus ligt hierbij vooral op de kleine/middelgrote gemeenten. Uit ervaring is bekend dat kleine en middelgrote gemeenten meer vragen op dit vlak hebben (en meestal ook minder onderzoeksbudget en kennis van monitoring) en daarom hebben wij hen als vertrekpunt voor deze brochure genomen.

¹ De wettelijk eis ligt bij enkel het vroegschoolse deel van VVE. In deze brochure hanteren we de term VVE, zodat de keuze gemaakt kan worden om naast de vroegschoolse educatie waar de wettelijke verplichting geldt ook het voorschoolse deel te betrekken.

Op welke vragen geeft deze brochure antwoord?

Deze brochure geeft gemeenten antwoorden op de volgende vragen:

- Hoe kom je tot meetbare resultaatafspraken in relatie tot het gebruik van nieuwe en verschillende observatiesystemen/toetsen door instellingen of scholen?
- Hoe kan de gemeente de gegevensverzameling van de gemaakte resultaatafspraken organiseren?
- Hoe kan de gemeente de uitkomsten van de verschillende toets-/observatiesystemen interpreteren en vertalen in het licht van de gemaakte resultaatafspraken?

Hoe is deze brochure opgezet?

Deze brochure kent de volgende hoofdstukken:

- Het opstellen van meetbare resultaatafspraken VVE als verschillende observatiesystemen/toetsen gebruikt worden.
- Het verzamelen van de observatiegegevens: wie en hoe?
- Het interpreteren en vertalen van de observatiegegevens van verschillende systemen naar de resultaatafspraken VVE.

Als bijlage is een format gemeentelijk rapport resultaatafspraken opgenomen.

2 Opstellen van meetbare resultaatafspraken

Sinds de afschaffing van de verplichte CITO-kleutertoetsen hebben veel scholen zich georiënteerd op een andere manier om de ontwikkeling van kleuters te volgen. Ook bij de voorscholen is een trend zichtbaar dat men minder peuters toetst en overstapt naar een observatiesysteem als kindvolgsysteem. Veel gemaakte resultaatafspraken VVE waren gericht op toetsen of op één kindvolgsysteem. Echter de laatste drie jaren kiezen (voor)scholen nieuwe kindvolgsystemen, waardoor deze afspraken niet te meten zijn. Door de keuze van nieuwe, verschillende kindvolgsystemen worden gemeenten geconfronteerd met het gegeven dat bestaande afspraken niet te meten zijn en dat het lastig is om een eenduidige nieuwe afspraken te formuleren.

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe gemeenten meetbare (nieuwe) resultaatafspraken VVE kunnen opstellen als (voor)scholen verschillende kindvolgsystemen hebben. We introduceren één voorwaarde en vier uitgangspunten om meetbare resultaatafspraken te maken.

Uitgangspunt 1: Ieder systeem meet de ontwikkeling van een peuter of kleuter

Het eerste uitgangspunt voor (nieuwe) meetbare resultaatafspraken is dat de ontwikkeling van iedere peuter en iedere kleuter door de kinderopvang/school gevolgd wordt. Hiermee heeft iedere opvanglocatie en iedere school dus zicht op hoe de peuter/kleuter zich ontwikkelt. De GGD/Onderwijsinspectie zien er ook op toe dat instellingen en scholen dit doen. Dit hoort tot hetgeen van iedere instelling en school verwacht wordt.

Voorwaarde 1: Ieder systeem kan aangeven of het kind achterblijft in ontwikkeling

Iedere (voor)school moet de ontwikkeling van peuters/kleuters in beeld brengen. Voor meetbare resultaatafspraken is een voorwaarde dat ieder (nieuw) kindvolgsysteem kan aangeven of het kind achterblijft in ontwikkeling. Dit vraagt dus om een normering van het systeem. Met normering wordt bedoeld: wat is volgens het systeem een normale ontwikkeling en wanneer is er sprake van enige/forse achterstand (en uiteraard dan ook enige/forse voorsprong). Uit ervaring weten wij inmiddels dat niet alle observatiesystemen een dergelijke normering hebben. Bijvoorbeeld het observatiesysteem HOREB werkt als een logboek waarin beschreven wordt wat het kind laat zien. Hierbij is echter geen expliciete normering of hetgeen gezien wordt, klopt in de ontwikkelingslijn van het kind en dus ook niet of het kind achterloopt. Bij gebruik van observatiesystemen, zoals HOREB, zonder enige normering is het meten van resultaatafspraken niet mogelijk.

Uitgangspunt 2: VVE heeft als hoofddoel om achterstanden te verkleinen/weg te werken

Het eerste uitgangspunt is dat VVE als hoofddoel heeft om een achterstand in ontwikkeling te verkleinen/weg te werken. Dit vraagt dus om inzicht in de mate van achterstand. Het is dus niet voldoende om te stellen dat er achterstand is, er moet ook duidelijk zijn in welke mate er sprake is van achterstand. Bij voorkeur in meetbare eenheden, zoals maanden of punten.

Uitgangspunt 3: We meten apart wat voorscholen toevoegen en wat scholen toevoegen

De praktijk leert dat het langdurig volgen van een jong kind lastig is. Er is namelijk vaak geen doorgaande lijn in de manier van observeren en de registratie van VVE-doelgroep. Daarom raden wij aan te beginnen met apart te meten wat voorscholen en scholen toevoegen. Hiermee kunnen ze zelf conclusies verbinden of de resultaten vragen om aanpassingen van beleid en/of uitvoering van VVE. Met deze werkwijze in het achterhoofd is het ook het meest logisch dat voor iedere instelling en voor iedere school apart de gegevens in kaart gebracht worden.

Uitgangspunt 4: Het is inzichtelijk hoe het kind de instelling/kleutergroep instroomt en hoe het de instelling/de kleutergroep uitstroomt

Het derde en laatste uitgangspunt is dat er twee meetmomenten zijn binnen hetzelfde systeem over de ontwikkeling van iedere peuter of kleuter. Het eerste meetmoment is aan het begin van de peuter-/kleuterperiode en het tweede moment is aan het einde van de peuter-/kleuterperiode. Ook hierover is inmiddels bekend dat dit niet door iedere organisatie/school wordt gedaan. Sommige scholen toetsen bijvoorbeeld alleen kleuters waarbij zij twijfelen of ze rijp genoeg zijn om naar groep 3 te gaan. Dit maakt het meten van de resultaatafspraken een stuk complexer. Wel zien we dat het meer en meer gebruikelijk wordt om nieuw gekozen observatiesystemen voor alle peuters en kleuters in te zetten. Hiermee is het in de nabije toekomst steeds beter mogelijk om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van iedere peuter en kleuter bij binnenkomst en uitstroom.

Algemene, meetbare VVE resultaatafspraken

De genoemde voorwaarde en uitgangspunten vormen de basis voor een gedegen monitoring van meetbare Resultaatafspraken VVE. We presenteren in de kaders hieronder twee voorbeelden van resultaatafspraken vve; één voor de voorschoolse educatie en één voor de vroegschoolse.

De voorschoolse VVE-sector

Indien een (doelgroep)peuter instroomt met een ontwikkelingsachterstand, bijvoorbeeld op taal (t.o.v. het landelijk gemiddelde niveau/de normering van het systeem²), is bij uitstroom uit de voorschool deze achterstand daadwerkelijk verminderd (volgens het eigen volgsysteem, met minstens 2 maanden of 10%³teruggebracht).

Concreet voorbeeld:

Een (doelgroep)peuter in een voorschoolse VVE-locatie heeft bij aanvang 4 maanden achterstand op de taalontwikkeling (volgens Volgsysteem KIIK!). De streefdoelstelling is om bij uitstroom naar het basisonderwijs de achterstand te verminderen: voor deze (doelgroep)peuter teruggebracht naar (maximaal) 2 maanden bij de laatste observatie voor instroom in het basisonderwijs.

² In een volgsysteem als KIIK! wordt veelal niet gesproken van een landelijk gemiddelde, maar van een ontwikkelingslijn, waarop je kunt achterblijven of voorop lopen, uitgedrukt in aantal maanden. We noemen dit de normering van het systeem.

³ De 10% is gebaseerd op de periode van veelal 1,-5-2 jaar dat een peuter de voorschool bezoekt. Twee maanden inhalen komt dan grofweg overeen met 10%.

De vroegschoolse VVE-sector

Indien een (doelgroep)kleuter instroomt met een ontwikkelingsachterstand, bijvoorbeeld op taal (t.o.v. het landelijk gemiddelde niveau/de normering van het systeem), is bij uitstroom groep 2 deze achterstand daadwerkelijk verminderd (volgens het eigen volgsysteem, met minstens 2 maanden of 10% teruggebracht).

Concreet voorbeeld:

de ontwikkeling van een instromer op een vroegschoolse VVE-locatie in 2017/2018 blijkt 7 punten lager dan landelijk gemiddeld op de vaardigheidsschaal van de toets Taal voor Kleuters.

Streefdoelstelling gegeven de gemaakte resultaatafspraken voor deze kleuter wordt om eind groep 2 op de betreffende toets Taal voor Kleuters de achterstand op het landelijk gemiddelde te hebben teruggebracht naar 5 punten (schooljaar 2018/2019).

NB: er staat in de tekst bewust *(doelgroep)*peuters/kleuters omdat zoals we in het volgende hoofdstuk laten zien het niet altijd mogelijk is om specifiek de gegevens van de doelgroepkinderen in kaart te brengen.

Verschillende systemen

De twee resultaatafspraken zijn bewust vrij breed geformuleerd. Dit is gedaan zodat het mogelijk is om per toets-/observatiesysteem een vertaling te maken naar de resultaatafspraken toe. We laten in hoofdstuk 4 zien hoe dit toe te passen is op veelgebruikte toets-/observatiesystemen, zoals CITO en KIJKI!, maar ook enkele andere systemen zoals PRAVOO. Hierbij is leidend dat met elkaar afgestemd dient te worden hoe deze conversie naar de Resultaatafspraken gemaakt wordt. Hier zijn geen landelijke richtlijnen voor.

3 Het verzamelen en bewerken van gegevens

In dit hoofdstuk beschrijven wij hoe de gegevens verzameld kunnen worden en hoe deze vervolgens bewerkt kunnen worden.

Wie verzamelt de gegevens?

De keuze voor wie de gegevens verzamelt, kan het beste in samenspraak met de VVE-partners gemaakt worden. We schetsen een aantal opties. Hierbij dient er altijd rekening mee gehouden te worden dat ruwe bestanden soms ook persoonlijke gegevens bevatten. Hierover moeten duidelijke afspraken gemaakt worden (zie kopje AVG).

Optie 1: inhuren extern bureau

Allereerst bestaat de mogelijkheid de data te laten verzamelen en te laten ordenen door externe specialisten van een onderzoeksbureau. Onderzoeksbureaus hebben duidelijke richtlijnen over het verwerken van gegevens met persoonsgegevens. Hiermee is dit onderdeel dus goed te ondervangen. Nadeel is wel dat dit veruit de duurste optie is.

Optie 2: eigen gemeentelijke afdeling onderzoek en statistiek

De tweede optie is om de eigen gemeentelijke afdeling onderzoek en statistiek de data te laten opvragen en te verwerken. Grote steden als Almere en Dordrecht hebben dit in het verleden op deze wijze gedaan. Dit vraagt om specialistische kennis van onderwijsdata en er dienen goede afspraken gemaakt te worden over de persoonsgegevens.

Optie 3: VVE-coördinator

Een derde optie is de dataverzameling door een gemeentelijk VVE-coördinator of door een betrokkenen van het Samenwerkingsverband PO te laten uitvoeren. Deze coördinator/persoon kent vaak de spelers goed en heeft ten opzichte van alle aanbieders veelal een neutrale rol. Dit biedt de mogelijkheid de dataverzameling door deze coördinator/persoon te laten doen. De gemeente Rhenen heeft gekozen voor het eerste jaar optie 1; inhuur van een extern bureau waarbij de VVE-coördinator nauw betrokken is geweest, zodat deze coördinator het tweede jaar de data kan verzamelen. Het extern bureau heeft hiervoor ook een draaiboek opgesteld.

De meeste VVE-coördinatoren/betrokkenen van het Samenwerkingsverband PO zijn niet voldoende thuis in het analyseren van data. In Rhenen is ervoor gekozen dit te ondervangen door een dataspecialist, die verbonden is aan een school, de geanonimiseerde data te laten analyseren. De VVE-coördinator levert de ruwe bestanden geanonimiseerd aan en de dataspecialist bewerkt deze en stuurt deze weer terug naar de VVE-coördinator, die vervolgens de unieke naam van de school of voorschool toevoegt (indien nodig voor herkenbare rapportage of terugkoppeling).

Welke gegevens worden verzameld?

In het vorige hoofdstuk is een voorbeeld gegeven van een algemene resultaatafspraak die toepasbaar is op meerdere toets- en observatiesystemen. Hier geven we enkele tips over welke gegevens verzameld moeten worden, mede dus afhankelijk van wat de exacte resultaatafspraak is. Er zijn ook gemeenten die het gesprek over welke data te verzamelen, leidend laten zijn voor de

afpraak die uiteindelijk gemaakt wordt. Indien deze data in aanvang beperkt zijn, zien we dat soms gekozen wordt voor een groeimodel, waarin afspraken zijn gemaakt om klein/pilotachtig te starten en gaandeweg te trachten meer en completere data beschikbaar te krijgen.

Data van doelgroepkinderen, van alle kinderen of groepsgemiddelde

VVE is vooral bedoeld voor doelgroepkinderen, tegelijkertijd wordt VVE meestal in gemengde groepen aangeboden waardoor ook niet-doelgroepkinderen profiteren van het verrijkte aanbod. De afspraken gaan doorgaans specifiek over de VVE-doelgroep. Het eerste vertrekpunt is dus om de monitor te beperken tot enkel de doelgroepkinderen, zowel bij hun instroom als bij hun uitstroom.

Het is bekend dat het leveren van gegevens over de groep VVE-doelgroepkinderen apart vaak niet lukt in het onderwijs, omdat de VVE-deelname niet overgenomen wordt in het administratiesysteem/kindvolgsysteem. Dit is overigens al wel wettelijk verplicht en DUO zoekt vanuit het Rijk voor een passende oplossing voor scholen om aan deze wettelijke eis te kunnen voldoen.

De beperkte registratie van VVE-kinderen in het basisonderwijs is te verhelpen door een afspraak te maken waarbij in eerste instantie niet de VVE-indicatie leidend is, maar de behaalde score bij de instroomtoets/observatie. Indien deze score een achterstand laat zien, wordt gesteld dat vanaf dat punt deze kinderen gevolgd worden om zo te achterhalen of ze met het VVE-aanbod een goede ontwikkeling laten zien. Hierbij is het dus niet meer van belang of deze kinderen een VVE-indicatie hebben of niet. De monitor betreft dus alle peuters/kleuters die met een achterstand instromen.

Indien het verzamelen van gegevens op kindniveau niet haalbaar is of niet wenselijk geacht wordt, bijvoorbeeld omwille van privacy, kan als laatste teruggevallen worden op het groepsgemiddelde. Hierbij wordt het groepsgemiddelde bij instroom vergeleken met het groepsgemiddelde bij uitstroom circa 1,5 jaar later. Het groepsgemiddelde geeft een indicatie welke toegevoegde waarde VVE heeft gehad voor de groep als geheel. De resultaatafspraken gaan dan vooral over wat een voorschool/school als toegevoegde waarde heeft ter bestrijding van onderwijsachterstanden en er is dus minder een focus op het effect op kindniveau. De verschuiving van kind- naar groepsniveau is op zichzelf geen verkeerde keuze: de dataverzameling dient als instrument om zaken inzichtelijk te krijgen en is geen doel op zich. Toch willen we benadrukken dat groepsgemiddelden veel grovere beelden geven dan de gegevens op kindniveau en dus heeft dataverzameling op kindniveau de sterke voorkeur. Echter het is goed te laten zien dat er ook alternatieven zijn, mocht dataverzameling op kindniveau niet mogelijk of wenselijk zijn.

Hoe worden de ruwe bestanden verkregen

Ervan uitgaande dat het aantal VVE-kinderen in uw gemeente relatief gering is (minder dan 50) is het mogelijk om zelf een Excelbestand aan te maken waarbij per VVE-kind door de instelling/school de score op de afgesproken ontwikkelingsdomeinen bij instroom en uitstroom weergegeven wordt. Veel toets- en observatiesystemen kennen ook een eenvoudige manier om deze gegevens snel te ontsluiten in een databestand. Het loont om interne en/of externe dataspecialisten zich hier goed in te laten verdiepen om te voorkomen dat er per leerling gegevens handmatig overgeplaatst moet worden in een Excelbestand.

AVG-proof

Sinds mei 2018 is het verzamelen van gegevens enigszins gecompliceerder geworden door de AVG. We gaan in op wat na inwerkingtreding van AVG wel en niet mag. Een belangrijk gegeven is dat onderzoek en statistische analyse als verenigbaar mogen worden beschouwd met aanvankelijke doeleinden waarvoor persoonsgegevens zijn verzameld. Dat betekent dat een bureau persoonsgegevens mag gebruiken voor onderzoeksdoeleinden zonder dat diegene daar bij het opgeven van de gegevens toestemming voor heeft gegeven. Ten tweede is het van belang dat er zorgvuldig omgegaan wordt met de data die verzameld is. In veel gevallen worden er geen unieke persoonsgegevens meegestuurd en is de verwerking daarmee direct AVG-proof. Er zijn ook observatiesystemen die een beperkte mogelijkheid hebben tot geanonimiseerde rapportageoverzichten voor derden. In dergelijke gevallen kan het voorkomen dat er datagegevens verstrekt worden aan derden met tot personen herleidbare gegevens. Nagenoeg alle externe bureaus zijn aangesloten bij een brancheorganisatie waar algemeen geldende, strenge regels gelden hoe er omgegaan moet worden met persoonlijke data, zie o.a.

http://www.beleidsonderzoek.nl/Over_VBO/VBO_publicaties.aspx?pgeld=239.

Over de dataverzameling resultaatafspraken VVE moeten goede afspraken gemaakt worden. Deze worden bij voorkeur vastgelegd als bijlage van de resultaatafspraken, zodat voor alle betrokkenen helder is hoe er met de gegevens moet worden omgegaan. Hieronder een voorbeeldtekst.

Overdracht van gegevens

1. De export van gegevens vindt plaats conform de richtlijnen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) bij het verwerken van persoonsgegevens. Dit houdt onder meer in dat individuen anoniem blijven en dat nooit herkenbaar over instellingen gerapporteerd wordt, tenzij schriftelijk toestemming van het bevoegd gezag is verkregen. Wanneer derden de resultaatafspraken zullen monitoren zal dit dienen te gebeuren met inachtneming van bovenstaande richtlijnen en afspraken.
2. Bij het monitoren van de resultaatafspraken wordt rekening gehouden met de mogelijkheden om toets- en/of observatiegegevens te exporteren. Het overdragen en analyseren van de gegevens dient bij sterke voorkeur anoniem te gebeuren. Wanneer dit niet het geval is, zal er zorgvuldig en vertrouwelijk met de gegevens worden omgegaan. In overeenstemming met de partijen die gegevens aanleveren en de partij die de gegevens analyseert, wordt een format afgesproken waarin de overdracht plaatsvindt.
3. In het geval van het betrekken van een derde partij bij evaluaties of monitoren van de resultaatafspraken is een verwerkersovereenkomst noodzakelijk, omdat niet gegarandeerd kan worden dat persoonsgegevens geanonimiseerd opgehaald kunnen worden. In de situatie van de VVE-monitor is de (voor)school geen verantwoordelijke voor het naleven van AVG, maar levert gegevens aan. Het naleven van de AVG moet dus gedaan worden door degenen die de gegevens ontvangt.
4. De verwerking van persoonsgegevens in het kader van resultaatafspraken VVE is rechtmatig (artikel 6, lid 1, sub c AVG), omdat gemeenten moeten aan een wettelijke verplichting (WPO artikel 167).

4 Omzetten van gegevens naar Resultaatafspraken

In dit hoofdstuk bespreken wij hoe vanuit de gegevens van de verschillende systemen een conversie gemaakt kan worden, zodat vastgesteld kan worden of achterstanden worden ingelopen. Wij richten ons hier op het taaldomein, maar ook voor andere domeinen kan op vergelijkbare wijze worden gewerkt.

Conversie KIIJK! (peuters en kleuters)

KIIJK! is een veel gebruikte observatiemethodiek voor zowel peuters als kleuters. Op verschillende ontwikkelingslijnen waaronder Spraak-Taalontwikkeling wordt geobserveerd hoe het kind zich ontwikkelt. Er worden in principe twee observaties gehouden per jaar, de eerste keer is 3 maanden nadat de peuter/kleuter is ingestroomd in de groep. De scores worden weergegeven in blokken van twee maanden. De werkelijke leeftijd in maanden van het kind wordt door het systeem aangegeven en de observator scoort per item de ontwikkeling van het kind op dit gebied in maanden. Het kind kan dus voorlopen t.o.v. zijn werkelijke leeftijd in maanden, maar ook achterlopen. KIIJK! heeft een normering waarbij een achterstand van vier maanden of meer (peuters) of zes maanden of meer (kleuters) als aandachtspunt (aanzienlijke achterstand) benoemd wordt. Er is dan voor dit item sprake van een werkelijke achterstand t.o.v. wat van dit kind op deze leeftijd verwacht mag worden.

Doelstelling om taalachterstanden te verminderen

Als een voorschool/school werkt met Observatiesysteem KIIJK! wordt er per VVE-peuter/kleuter gekeken naar wat de pedagogisch medewerker/leraar heeft gescoord op het Domein Spraak-Taal, zowel bij instroom als bij uitstroom. Alle VVE-peuters die minimaal 2 maanden achterstand hebben (want er is enige achterstand), worden vervolgens gevolgd in hun ontwikkeling.

Er zijn bij de tweede meting drie groepen te onderscheiden:

- het aantal maanden achterstand is meer geworden bij het kind: 'achterstand vergroot';
- het aantal maanden achterstand is gelijk gebleven bij het kind: 'achterstand gelijk';
- het aantal maanden achterstand is minder geworden bij het kind: 'achterstand verkleind'.

Conversie Taal voor Peuters (CITO)

In het CITO LOVS wordt ieder jaar halverwege (circa februari) en aan het einde van een schooljaar (circa juni) een toets afgenomen, ook bij peuters. Peuters die langer dan 3 maanden op de groep zitten kunnen aan een toets deelnemen. De toets Taal voor Peuters bevat beeldopgaven waarmee de woordenschat van peuters wordt gemeten. Het aantal goede antwoorden wordt omgezet in een vaardigheidsscore voor iedere peuter.

Doelstelling om taalachterstanden te verminderen

Als een voorschool werkt met CITO Taal voor Peuters kan er per VVE-peuter gekeken worden naar de score van deze toets, zowel bij instroom (P1) als bij uitstroom (P2). De vaardigheidsscores worden omgezet in niveaus (Romeinse cijfers I t/m V, waarbij I staat voor 20% hoogste scores en V voor 20%

laagste scores). Voor de conversie beschouwen we een score van IV of V als achterstand, namelijk een lagere score dan het gemiddelde van III.

Er zijn vervolgens ook weer drie groepen te onderscheiden bij de tweede meting:

- het niveau is gedaald: 'achterstand vergroot';
- het niveau is gelijk gebleven: 'achterstand gelijk';
- het niveau is gestegen: 'achterstand verkleind'.

Conversie CITO Taal voor Kleuters (kleuters)

CITO Taal voor Kleuters

In het CITO LOVS wordt er ieder jaar halverwege (circa februari) en aan het einde van een schooljaar (circa juni) een toets afgenomen bij kleuters. Kleuters die langer dan 3 maanden op school zitten, kunnen hier aan deelnemen. De toets Taal voor Kleuters bevat beeldopgaven waarmee onder meer de woordenschat van kleuters wordt gemeten. Er is bijvoorbeeld een opgave waarin gevraagd wordt welk van de vier plaatjes het woord 'oprapen' uitbeeld. Het aantal goede antwoorden wordt omgezet in een vaardigheidsscore voor iedere kleuter. Er is dus zicht op welke vaardigheidsscore een individuele kleuter heeft, maar ook wat de groep als gemiddelde heeft gehaald.

Doelstelling om taalachterstanden te verminderen

De vaardigheidsscore CITO Taal voor Kleuters is per afnamemoment genormeerd. Dat wil zeggen dat CITO heeft vastgesteld wat het gemiddelde is en ook wanneer dus iemand een score heeft onder het gemiddelde. Op de eerste toets bij instroom is de gemiddelde vaardigheidsscore volgens CITO 51,5: peuters lager dan 51,5 liggen onder het gemiddelde. Bij de eindtoets groep 2 is het gemiddelde van de vaardigheidsscore 67,5 punten. Tussen de eerste toets bij groep 1 en eind groep 2 is er dus een gemiddelde groei van 16 punten in vaardigheidsscore. De periode tussen deze twee toetsen is ook 16 maanden. Voor de resultaatafspraken die gemaakt zijn op maandniveau, luidt de conversie CITO Taal voor Kleuters derhalve dat 1 vaardigheidspunt overeenkomt met 1 maand.

Als kleuters op individueel niveau gevolgd worden voor de resultaatafspraken kan dus gesteld worden dat alle kleuters die bij de eerste toets een score hebben van 49 punten of lager ongeveer twee maanden achterstand hebben. Deze kleuters worden gevolgd en er wordt gekeken of zij vanaf de instroom minimaal de 16 punten vaardigheidsgroei doormaken. Alle kleuters zijn dus weer in te delen in drie groepen:

- De vaardigheidsscore tussen M1 en E2 is met 15 punten of minder gestegen: 'achterstand vergroot';
- De vaardigheidsscore tussen M1 en E2 is 16 of 17 punten of: 'achterstand gelijk'
- De vaardigheidsscore tussen M1 en E2 is met 18 punten of meer toegenomen: 'achterstand verkleind'

Indien scholen alleen de E1 en E2 Cito Taal voor Kleuters afnemen, geldt in grote lijnen hetzelfde principe. De gemiddelde vaardigheidsscore E1 is landelijk 57 punten en dus is het goed hier te kijken of er meer dan 11 punten vaardigheidsgroei gerealiseerd is bij kleuters die op de E1 score 55 punten of minder hebben gescoord.

Verder is het ook mogelijk om de groep kleuters als geheel te bekijken en na te gaan of het groepsgemiddelde met meer dan 18 punten stijgt tussen M1 en E2. Dit levert een wat grover beeld op van wat de school aan VVE-opbrengsten levert, maar voor scholen zijn deze gegevens soms makkelijker en sneller aan te leveren. Dit vraagt dus goed overleg of dit wenselijk is. We raden hierbij aan wel goed te letten of het aantal kleuters tussen M1 en E2 constant is. Bij afwijkingen meer dan 15% in het aantal leerlingen is de groep niet meer constant genoeg om zinvolle uitspraken te doen en heeft het volgen van kleuters op individueel niveau de voorkeur.

Conversie PRAVOO (kleuters)

PRAVOO is een observatiemethodiek. Meer informatie is te vinden via:

<https://www.pravoo.com/userfiles/pravoo.com/files/oudervoorlichting-LVS.pdf>

Bij instroom in het basisonderwijs wordt voor iedere kleuter op het domein taal op zes onderdelen een score gegeven. Er zijn drie mogelijke scores: 'normaal', 'wisselend' en 'steeds zwak'. Bij uitstroom groep 2 wordt voor iedere kleuter weer geobserveerd, op het taaldomein nu op zeven aspecten. Wederom zijn de mogelijke observatiescores: 'normaal', 'wisselend' en 'steeds zwak'.

Doelstelling om taalachterstanden te verminderen

Als een school werkt met PRAVOO wordt er voor de resultaatafspraken gekeken naar hoeveel leerlingen op de taalaspecten 'wisselend' en 'steeds zwak' scoren, zowel bij instroom als bij uitstroom. Het betreft dus respectievelijk 6 (instroom) en 7 (uitstroom) taalaspecten waarop leerlingen worden geobserveerd.

Als kleuters op individueel niveau gevolgd zijn, worden kinderen die bij instroom 'wisselend' en 'steeds zwak' scoren gevolgd, omdat deze kinderen enige vorm van achterstand hebben t.o.v. de normering van PRAVOO.

Er zijn vervolgens ook weer drie groepen te onderscheiden als de observatiescore van eind groep twee wordt vergeleken met die van begin groep 1:

- De observatie eind groep 2 is 'steeds zwak', waar deze begin groep 1 nog 'wisselend' was: 'achterstand vergroot';
- De kwalificatie van de observatie is eind groep 1 hetzelfde als begin groep 1: 'achterstand gelijk';
- De observatie eind groep 2 is 'wisselend', waar deze begin groep 1 nog 'steeds zwak' was: 'achterstand verkleind';
- De observatie is veranderd naar 'normaal': 'achterstand verkleind'.

Ook is volgen op groepsniveau bij PRAVOO mogelijk, maar dit is wel ingewikkelder. De conversie voor de groep als geheel kan zijn: een afname van 10% van het aantal keer dat leerlingen een score 'steeds zwak' en 'wisselend' scoren, instroom versus uitstroom. Het percentage van 10% komt grofweg overeen met twee maanden (gewenste inhaal) in de periode dat de kleutergroepen gemiddeld effectief bezocht wordt (20 maanden).

Ook op deze manier ontstaan er drie mogelijkheden:

- Het percentage van leerlingen dat eind groep 2 'wisselend' of 'steeds zwak' scoort, is toegenomen t.o.v. begin groep 1: 'achterstand vergroot';

- Het percentage van leerlingen dat eind groep 2 ‘wisselend’ of ‘steeds zwak’ scoort, is met minder dan 10% afgenomen t.o.v. begin groep 1: ‘achterstand gelijk’;
- Het percentage van leerlingen dat eind groep 2 ‘wisselend’ of ‘steeds zwak’ scoort, is met 10% of meer afgenomen t.o.v. begin groep 1: ‘achterstand verkleind’.

Andere observatiesystemen

Het is niet mogelijk om in het kader van deze brochure alle observatiesystemen in Nederland te bespreken. Met de twee uitgewerkte observatiesystemen KIJK! en PRAVOO en toets systeem CITO hebben we een beeld geschetst hoe de conversie te maken is. Iedere keer geldt hierbij als vertrekpunt: hoe kan gekeken worden of het kind/de groep het beter doet als bij instroom de observatie onder het gemiddelde is. Met deze lijn menen wij dat in goed overleg met de gebruiker van het systeem afspraken te maken zijn op lokaal niveau over de gewenste conversie. In de volgende paragraaf laten wij een toepassing zien van een gemeente.

Voorbeeld gemeente

Binnen een gemeente heeft men jarenlang de resultaten bij de peuters en de kleuters gevolgd door middel van de CITO-toetsen. De voor- en vroegscholen willen overstappen naar kindvolgsystemen en de eerste hebben dit al gedaan. Er is een aanpassing gemaakt op de Resultaatafspraken, we laten zien hoe dit is uitgewerkt voor de peuters voor deze betreffende gemeente.

Er is een jaarlijkse monitoring waarin gekeken wordt naar het behaalde ontwikkelingsniveau van de VVE-geïndiceerde peuters bij aanvang groep 1. De ambitie van de gemeente en de VVE-partners is dat 80% van de VVE-geïndiceerde peuters bij aanvang van groep 1 leeftijdsadequaat functioneert op de ontwikkelingsgebieden Taal en Rekenen.

De monitor bestaat uit het verzamelen en analyseren van kwantitatieve gegevens van voorschoolse instellingen om zicht te krijgen op de resultaten van VVE-geïndiceerde peuters op de taal- en rekenontwikkeling. In de gemeente wordt gebruik gemaakt van de volgende observatie- en registratiesystemen in de voorschoolse instellingen:

- KIJK! (Bazalt);
- Kijk op ontwikkeling (versie 2014, SLO);
- Observatielijst op basis van de observatielijst van Peuterplein (Malmberg); de items voor Taal en Rekenen zijn op twee na gelijk, de wijze van vaststellen van het ontwikkelingsniveau moest worden aangepast.

Er is een conversie nodig om met de drie gebruikte instrumenten dezelfde doelen te kunnen meten. KIJK! (Bazalt) zet de geobserveerde ontwikkeling af tegen die van een normgroep. In mijlpalen van een half jaar is beschreven welke gedragingen een kind doorgaans laat zien in die ontwikkelingsfase. Hierdoor is het mogelijk de ontwikkeling van het geobserveerde kind af te zetten tegen dat van een normgroep van dezelfde ontwikkelingsleeftijd. Een achterstand van 4 maanden of meer bij peuters wordt als aandachtspunt benoemd, bij kleuters is dat 6 maanden.

Kijk op ontwikkeling (SLO) en de observatielijst (Peuterplein, Malmberg) zet de ontwikkeling van het kind niet af tegenover een normgroep. Bij deze instrumenten wordt de ontwikkeling van een kind gemeten ten opzichte van zichzelf. Er is geen operationalisering per half jaar. Deze instrumenten beschrijven wat een kind aan het einde van de peuterperiode allemaal aan kennis en vaardigheden

moet hebben opgedaan gedurende de periode van twee tot vier jaar. Hierbij is uitgegaan van de SLO-doelen Taal en Rekenen aanvang groep 1.

Afgesproken wordt dat er alleen uitspraken worden gedaan per cohort: de kindgegevens verkregen met hetzelfde instrument worden geregistreerd op een kalenderleeftijd van rond de 3.11 jaar, ongeacht welk systeem wordt gehanteerd. De resultaatafspraak aan het einde van de peuterperiode is dat 80% van de VVE-geïndiceerde peuters bij aanvang van groep 1 leeftijdsadequaat functioneert op de ontwikkelingsgebieden Taal en Rekenen.

Conversie

De samen afgesproken Resultaatafspraak is uitgewerkt voor de drie gehanteerde observatie- en registratie-instrumenten. Door middel van onderstaande “vertalingen” kan door middel van 3 verschillende systemen dezelfde resultaatafspraak gemeten worden.

Voor KIJK 0-4

Er wordt uitgegaan van 2 domeinen van VVE Taal en Rekenen. Voor het domein Taal gaat het om de lijnen ‘Spraktaalontwikkeling’ en ‘Ontluikende geletterdheid’. Voor het domein Rekenen zijn dit de lijnen ‘Cognitieve ontwikkeling’ en ‘Ontluikende gecijferdheid’. Per ontwikkellijn wordt de ontwikkelingsleeftijd van het kind afgezet tegen de kalenderleeftijd. Dit wordt uitgedrukt in een percentage. Het percentage is 100% wanneer de ontwikkelingsleeftijd gelijk is aan de kalenderleeftijd van het kind. Dat wil zeggen dat het kind een leeftijdsadequate ontwikkeling heeft in vergelijking met een normgroep. Ter illustratie; wanneer een kind een ontwikkelingsleeftijd heeft van 3,6 jaar (42 maanden) en een kalenderleeftijd van 3,11 jaar (47 maanden) resulteert dit in een percentage van 89% (42/47). Dat ligt lager dan gewenst (< 100%). Per domein wordt het gemiddelde berekend van het percentage op de betreffende lijnen van KIJK. De gegevens van de laatste registratie worden verkregen aan het eind van de peuterperiode op een kalenderleeftijd van 3;1 jaar.

De conversie luidt: tenminste 80% van alle VVE-geïndiceerde peuters laat bij aanvang van groep 1 gemiddeld genomen een ontwikkelingsleeftijd zien die gelijk is aan of hoger is dan de kalenderleeftijd. Dat wil zeggen dat een kind van 4,0 jaar een ontwikkelingsleeftijd heeft van minimaal 4;0 jaar ($\geq 100\%$).

Voor KIJK op ontwikkeling

Er wordt uitgegaan van 2 domeinen van VVE Taal en Rekenen. Voor het domein Taal gaat het om de onderdelen ‘Mondelinge taalvaardigheid’, ‘Ontluikende en beginnende geletterdheid’ en ‘Oriëntatie op geschreven taal’. Voor het domein Rekenen gaat het om ‘Getallen’, ‘Meten’ en ‘Meetkunde’. De ontwikkeling van een kind wordt gemeten ten opzichte van zichzelf. Er zijn Kijkpunten geformuleerd voor de kinderen tussen 2-4 jaar. Middels het inkleuren van vakjes wordt aangegeven of een Kijkpunt nog niet is ontwikkeld (score 0), of een Kijkpunt zich begint te ontwikkelen (score 1), een Kijkpunt nog in ontwikkeling is (score 2) en een Kijkpunt (bijna) volledig ontwikkeld is (score 3). De domeinen met de onderdelen staan hieronder beschreven. Achter de onderdelen staan het aantal Kijkpunten beschreven.

Domein Taalontwikkeling

- Mondelinge taalvaardigheid: 15 kijkpunten
- Ontluikende en beginnende geletterdheid: 4 kijkpunten
- Oriëntatie op geschreven taal: 3 kijkpunten

Totaal Taalontwikkeling: 22 kijkpunten

Domein Rekenontwikkeling:

- Getallen: 7 kijkpunten
- Meten: 8 kijkpunten
- Meetkunde: 9 kijkpunten

Totaal Rekenontwikkeling: 24 kijkpunten

De gegevens van de laatste registratie worden verkregen aan het eind van de peuterperiode op een kalenderleeftijd van 3;11 jaar.

De conversie is dan als volgt. Bij minstens 80% van alle VVE-geïndiceerde peuters zijn bij aanvang van groep 1 alle kijkpunten (bijna) volledig ontwikkeld (lees: 3 vierkantjes ingekleurd: score 3) op de deelaspecten taalontwikkeling (dat wil zeggen 22 van de 22 kijkpunten) en rekenontwikkeling (dat wil zeggen 24 van de 24 kijkpunten).

Voor de Observatielijst Peuterplein, Malmberg

Er wordt uitgegaan van 2 domeinen van VVE Taal en Rekenen. Voor het domein Taal gaat om het onderdeel 'Taalontwikkeling'. Voor het domein Rekenen gaat het om 'Voorbereidend rekenen'. De ontwikkeling van het kind wordt gemeten ten opzichte van zichzelf. Er zijn observatiepunten geformuleerd voor de kinderen tussen 2-4 jaar. De mate van ontwikkeling wordt weergegeven op een schaal tussen de 'flesjesfase' en 'schooltasjesfase'. Essentieel bij het objectief gebruik van deze lijst is dat de schooltasjesfase hierbij staat voor het ontwikkelingsniveau wat leeftijdsadequaat is voor kinderen op het einde van de peuterperiode op de onderdelen Taal en Rekenen. De gegevens van de laatste registratie worden verkregen aan het eind van de peuterperiode op een kalenderleeftijd van 3,11 jaar.

De conversie is: Bij minstens 80% van alle VVE-geïndiceerde peuters is bij aanvang van groep 1 op alle observatiepunten het "schooltasjes"-niveau bereikt (het balkje volledig ingekleurd) op de domeinen Taalontwikkeling en Voorbereidend rekenen.

5 Bijlage: Format Gemeentelijk rapport Resultaatafspraken

Inleiding

Hieronder vindt u de gemeentelijke rapportage van de resultaatafspraken VVE van peuters en kleuters die schooljaar 2017/2018 zijn uitgestroomd uit de peuteropvang/groep 2.

We hebben voor deze rapportage afgesproken dat er geen namen worden genoemd van organisaties en scholen. Het gaat hierbij dus om het gemeentebrede totaaloverzicht op basis waarvan we met elkaar de volgende drie vragen willen beantwoorden:

1. Zijn we overall tevreden over de opbrengsten van VVE?
2. Zijn er gemeentebrede, beleidsmatige verbeteringen voor te stellen om te komen tot mogelijk hogere opbrengsten?
3. Zijn er gemeentebrede, uitvoerende verbeteringen voor te stellen om te komen tot mogelijk hogere opbrengsten?

Voorscholen

Behalen doelstellingen op organisatieniveau

Het 'streefdoel' in Gemeente X is dat daadwerkelijk wordt getracht om de (taal)achterstand van kinderen tijdens de voorschoolse en de vroegschoolse periode te verminderen. Ofwel dat de achterstand uitstroom kleiner is dan die bij instroom. Dit is geconcretiseerd in de volgende twee doelen voor de voorschoolse sector:

Doel 1: Indien een peuter instroomt met een achterstand op taal (t.o.v. het landelijk gemiddelde niveau /de normering van het systeem), is bij uitstroom uit de voorschool deze achterstand daadwerkelijk verminderd (volgens het eigen volgsysteem, met minstens 2 maanden teruggebracht).

Doel 2: Bij peuters die bij instroom een heel forse taalachterstand hebben (meer dan 6 maanden op het landelijk gemiddelde/de normering), is bij uitstroom naar het basisonderwijs, de achterstand aanzienlijk verminderd (met minstens 3 maanden teruggebracht).

Tabel 1 laat zien in hoeverre deze 2 doelstellingen door de <aantal> voorschoolse instellingen worden gehaald.

Tabel 1: Behalen doelstellingen Resultaatafspraken voorschoolse sector

	Niet gehaald	Gehaald	Niet te meten
Doel 1: bij alle peuters achterstand inlopen			
Doel 2: bij forse achterstand wordt achterstand aanzienlijk ingelopen			

Tabel 1 laat zien dat de eerste doelstelling door .. voorschoolse instellingen gehaald wordt, bij .. organisatie niet. De tweede –ambitieuze- doelstelling is door ... organisaties niet gehaald, bij één organisatie was dit niet te meten omdat er geen peuters met forse achterstand aanwezig waren.

Doelstelling 1 op kindniveau

Tabel 2 laat het totaalbeeld zien van alle peuters van de ... organisaties bij elkaar voor wat betreft doelstelling 1.: het inhalen van de achterstand als een peuter met achterstand instroomt.

Tabel 2: Ontwikkeling Spraak-Taal bij peuters die met achterstand instromen, Gemeente X totaal

	Aantal peuters	%
Achterstand vergroot		
Achterstand gelijk		
Achterstand verkleind		
<i>Totaal aantal peuters</i>		

Tabel 2 laat zien dat van de ... peuters die met een achterstand zijn ingestroomd, .. peuters deze achterstand verkleinen. Dit is een mooi resultaat van de voorscholen in Gemeente X.

Historie

Uit tabel 2 is op te halen dat van het schooljaar 2017-2018 ..% van de peuters die met een achterstand instromen de achterstand verkleind wordt. Dit percentage is in voorgaande jaren ook in kaart gebracht en staat in tabel 3.

Tabel 3: % peuters dat de achterstand verkleind op Spraak-Taal bij peuters die met achterstand instromen, gemeente X

Uitstroomjaar	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
% achterstand verkleind	..%	..%	..%	..%

Tabel 3 laat zien dat...

Doelstelling 2 op kindniveau

Tabel 4 laat het totaalbeeld zien van doelstelling 2, dus de peuters die met forse achterstand instromen.

Tabel 4: Ontwikkeling Spraak-Taal bij peuters die met forse taalachterstand instromen, Gemeente X totaal

	Aantal peuters	%
Achterstand vergroot		
Achterstand gelijk		

Achterstand enigszins verkleind		
Achterstand aanzienlijk verkleind		
<i>Totaal aantal peuters</i>		

Tabel 4 laat zien dat bij alle .. VVE-peuters die met een forse achterstand binnenkomen een deel van de achterstand wordt verkleind. Bij ..van de ... is dit meer dan drie maanden, zoals verwoord in de ambitie.

Overall zien we dus dat de doelstellingen zoals Gemeente X die heeft geformuleerd wel/nog niet gehaald worden,

Historie

Uit tabel 4 is op te halen dat van het schooljaar 2017-2018 74% van de peuters die met een forse achterstand instromen de achterstand aanzienlijk verkleind wordt. Dit percentage is in voorgaande jaren ook in kaart gebracht en staat in tabel 5.

Tabel 5: % peuters dat de achterstand aanzienlijk verkleind op Spraak-Taal bij peuters die met forse achterstand instromen, gemeente X

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Uitstroomjaar				
% achterstand aanzienlijk verkleind	..%	..%	..%	..%

Tabel 5 laat zien dat

Scholen

Het 'streefdoel' in Gemeente X is dat daadwerkelijk wordt getracht om de (taal)achterstand van kinderen tijdens de vroegschoolse periode te verminderen. Ofwel dat de achterstand uitstroom kleiner is dan die bij instroom. Dit is geconcretiseerd in de volgende twee doelen voor de scholen:
Doel 1: Indien een kleuter instroomt met een achterstand op taal (t.o.v. het landelijk gemiddelde niveau/de normering van het systeem) is deze achterstand eind groep 2 daadwerkelijk verbeterd. Dit houdt in: volgens het eigen volgsysteem, met minstens 2 maanden verbeterd.

Doel 2: Kleuters die instromen met een heel forse taalachterstand (meer dan 6 maanden volgens het eigen volgsysteem) hebben eind groep 2 deze achterstand aanzienlijk verkleind. Dit houdt in: met minstens 3 maanden teruggebracht.

Behalen doelstellingen door scholen

Tabel 6 laat zien in hoeverre deze twee doelstellingen door de ... scholen worden gehaald.

Tabel 6: Behalen doelstellingen Resultaatafspraken scholen

	Niet gehaald	Gehaald
Doel 1: bij achterstand ontwikkeling verbeterd		
Doel 2: bij forse achterstand wordt achterstand aanzienlijk ingelopen		

Tabel 6 laat zien dat ... van de ... scholen de eerste doelstelling (bij achterstand ontwikkeling verbeterd) hebben gehaald.

De tweede doelstelling wordt door scholen gehaald en dus door... scholen niet gehaald.

Behalen doelstelling 1 op kindniveau

Tabel 7 laat het totaalbeeld zien van alle kleuters van de ... scholen bij elkaar voor wat betreft doelstelling 1.

Tabel 7: Ontwikkeling Spraak-Taal bij kleuters die met achterstand instromen, Gemeente X totaal

	Aantal kleuters	%
Achterstand vergroot		
Achterstand gelijk		
Achterstand verkleind		
Totaal aantal kleuters		

Tabel 7 laat zien dat van de ... kleuters die met een achterstand zijn ingestroomd, .. kleuters deze achterstand verkleinen.

Historie

Uit tabel 7 is op te halen dat van het schooljaar 2017-2018 ..% van de kleuters die met een achterstand instromen de achterstand verkleind wordt. Dit percentage is in voorgaande jaren ook in kaart gebracht en staat in tabel 8.

Tabel 8: % kleuters dat de achterstand verkleind op Spraak-Taal bij kleuters die met achterstand instromen, gemeente X

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Uitstroomjaar				
% achterstand verkleind	..%	..%	..%	..%

Tabel 8 laat zien dat...

Behalen doelstelling 2 op kindniveau

In de volgende tabel laten we op leerlingniveau zien wat Gemeente X-breed de ontwikkeling is van de kleuters die met forse taalachterstand het onderwijs zijn ingestroomd.

Tabel 9: Ontwikkeling Spraak-Taal bij kleuters die met forse taalachterstand instromen, Gemeente X totaal

	Aantal kleuters	%
Achterstand vergroot		
Achterstand gelijk		
Achterstand enigszins verkleind		
Achterstand aanzienlijk verkleind		
<i>Totaal aantal kleuters</i>		

Tabel 9 laat zien dat .. van de ...kleuters die met een forse taalachterstand instromen uiteindelijk uitstromen met een aanzienlijke verkleining van deze achterstand. Bij ongeveer ... wordt de achterstand in de kleuterperiode nog vergroot.

Historie

Uit tabel 9 is op te halen dat van het schooljaar 2017-2018 74% van de kleuters die met een forse achterstand instromen de achterstand aanzienlijk verkleind wordt. Dit percentage is in voorgaande jaren ook in kaart gebracht en staat in tabel 10.

Tabel 10: % kleuters dat de achterstand aanzienlijk verkleind op Spraak-Taal bij kleuters die met forse achterstand instromen, gemeente X

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Uitstroomjaar				
% achterstand aanzienlijk verkleind	..%	..%	..%	..%

Tabel 10 laat zien dat

Colofon

Titel	Meten van resultaatafspraken VVE
Auteur	Marco Zuidam en Anja de Rooij
Versie	1
Datum	1-6-2019
Project	

GOAB
kansen voor kinderen

